

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ІНСТИТУТ ПРОМИСЛОВИХ ТА БІЗНЕС ТЕХНОЛОГІЙ»**

ВЧЕНІ ЗАПИСКИ

**КАФЕДРИ
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 4

Дніпро УДУНТ 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ
І ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ІНСТИТУТ ПРОМИСЛОВИХ ТА БІЗНЕС
ТЕХНОЛОГІЙ»

ВЧЕНІ ЗАПИСКИ

КАФЕДРИ
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Дніпро УДУНТ 2022

Рекомендовано Вченою радою Українського державного університету науки і технологій: протокол № 2 від 31.10.2022.

В 90 Вчені записки кафедри документознавства та інформаційної діяльності (КДІД): зб. наук. праць. Вип. 4 / ред. кол.: О. В. Михайлюк (голова ред. кол.) та ін. – Д.: УДУНТ, 2022. – 94 с.

Досліджено питання документознавства, інформаційної діяльності та керування персоналом підприємства в історико-культурному та соціально-комунікативному контекстах, вивчено роботу архівних, бібліотечних, інформаційних тощо установ. Збірник побудовано на матеріалах роботи кафедр гуманітарного та суспільного профілю ННІ «ІПБТ» УДУНТ та інших споріднених ЗВО.

Для документознавців-фахівців, викладачів вищих, середніх спеціальних навчальних закладів, аспірантів та студентів-документознавців.

Редакційна колегія:

д-р іст. наук, проф. **О. В. Михайлюк**

(голова редакційної колегії),

канд. тех. наук **О. В. Іващенко**

канд. філол. наук, доц. **К. А. Прокоф'єва**

(заступник голови редакційної колегії, відповідальний секретар),

канд. пед. наук **О. М. Решетілова**

канд. іст. наук, доц. **С. В. Савченко**

Рецензенти:

д-р наук з держ. упр., доц. **Т. М. Тарасенко**

(доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування
ННІ державного управління НТУ «Дніпровська політехніка»),

д-р філос. наук, проф. **О. В. Халапсіс**

(завідувач кафедри міжнародних відносин та соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ)

ЗМІСТ

СТАТТІ

- О. П. Лучанінова**
СУЧАСНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЯК МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР
ПОШИРЕННЯ МОДЕРНИХ ЗНАТЬ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ
ОРІЄНТИРІВ ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА5
- О. М. Решетілова**
СУЧАСНІ БІБЛІОТЕКИ ЯК ЦЕНТРИ ІНФОРМАТИВНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ БАЗ9
- І. О. Петрова**
ДЕРЖАВНІ ПОСЛУГИ В УКРАЇНІ: ДОЦІЛЬНІСТЬ ПАПЕРОВОГО
ЧИ ЦИФРОВОГО ФОРМАТІВ15
- М. К. Голодюк, Н. О. Сердечна, А. В. Середа**
ТРУДОВИЙ ДОГОВІР ТА КОНТРАКТ У РІЧИЩІ СУЧАСНИХ
НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ПРО ПРАЦЮ В УКРАЇНІ18
- Н. Г. Мосюкова**
РИМО-КАТОЛИЦЬКЕ ДУХОВЕНСТВО В УМОВАХ АНТИРЕЛІГІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ СРСР У 20-ТІ РОКИ ХХ СТОРІЧЧЯ25
- С. В. Савченко, В. К. Виноградова, М. В. Мартиненко**
ІМПЕРСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ ЯК «УТЛЕННЯ ЛОГОСУ» ТА ЇЇ ТЕМНИЙ
ХУДОЖНІЙ ОБРАЗ: шкіц до документознавчих студій32
- О. В. Михайлюк, К. А. Прокоф'єва**
ВИВЧЕННЯ ЗАСОБІВ ДОКОМП'ЮТЕРНОЇ ФІКСАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ
У ЯКОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ОЗНАК
СТУДЕНТАМИ ФАХУ 029 «ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА
ТА АРХІВНА СПРАВА» (ОПП «ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО
ТА ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ»)38
- А. О. Анищенко, О. М. Бородіна, Т. Л. Дулеба**
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ В ОБМІНІ
ІНФОРМАЦІЄЮ45
- А. В. Савич**
ИНФОРМАЦИОННОЕМОКСТЬ СОЦИОКУЛЬТУРНОГО
ПРОСТРАНСТВА В СОВРЕМЕННЫЙ ПЕРИОД51

ТЕЗИ, ПОВІДОМЛЕННЯ

В. О. Кудлай ОСОБЛИВОСТІ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ФАХОВОЇ РОБОТИ ДОКУМЕНТОЗНАВЦІВ	56
А. В. Савич, Л. Є. Гапонова ЕКОЛОГІЗАЦІЯ – ІНДЕКС СУЧАСНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	59
О. М. Решетілова, О. А. Андрєєва ОЗНАКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОСТІ ШТУЧНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ	62
К. А. Прокоф'єва, Г. О. Рублівська ФАКТОРИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПЛИВУ НА ЯКІСТЬ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	66
О. М. Решетілова, Я. І. Рижков ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ТА КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЇ	69
К. А. Прокоф'єва, В. О. Вакуленко OBSERVATORY – ДОРАДЧИЙ ОРГАН ЧИ ГАРАНТ ПРИНЦИПІВ ВЕЛИКОЇ ХАРТІЇ УНІВЕРСИТЕТІВ У СУСПІЛЬСТІ?	72
А. М. Кучер ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ КОМУНІКАЦІЇ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ..	75
Г. П. Розумна ЕТАПИ ВХОДЖЕННЯ МАРКЕТИНГУ В ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ	78
Д. С. Кіщук ЕВОЛЮЦІЯ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ	81
А. С. Алімова, М. К. Биковська СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ В ІНФОРМАЦІЙНО- УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	84
Відомості про авторів	89

navchannja/tehnologija_rozvitku_kritichnogo_mislennja/tehnologija_rozvitku_kritichnogo_mislennja_i_zadnirjanec/15-1-0-20.

3. Макаренко В.М., Туманцова О.О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. Харків: Основа, 2008. 96 с.
4. Gilster P. Digital Literacy. N.Y., 1997.

Надійшло до редколегії 31.03.2022, прорецензовано та рекомендовано до друку доц. Савченком С.В.

УДК 378.1(09)+372.800.2

К. А. Прокоф'єва, В. О. Вакуленко

(Дніпро)

OBSERVATORY – ДОРАДЧИЙ ОРГАН ЧИ ГАРАНТ ПРИНЦИПІВ ВЕЛИКОЇ ХАРТІЇ УНІВЕРСИТЕТІВ У СУСПІЛЬСТІ?

Розглядається Наглядова рада (Observatory) Великої Хартії університетів, яка має допомогти її членам посісти центральне місце в суспільстві та виявити їх відповідальність щодо інших закладів у формування майбутнього Європи, урядів, компаній та багатьох громадських організацій, щоб забезпечити розвиток освіти та інноваційний рух у світі, який швидко змінюється.

Ключові слова: Болонський процес, Велика Хартія університетів, Наглядова рада Великої Хартії університетів, вища освіта, освітній процес.

The Supervisory Board (Observatory) of the Great Charter of Universities is under consideration, which should help its members take a central place in society and reveal their responsibility towards other institutions in shaping the future of Europe, governments, companies and many public organizations, to ensure the development of education and the innovative movement in the world, which is changing rapidly.

Key words: Bologna Process, Great Charter of Universities, Supervisory Board of the Great Charter of Universities, higher education, educational process.

Велика хартія університетів (Magna Charta Universitatum) – це результат пропозиції, з якою в 1986 році Болонський університет звернувся до провідних університетів Європи. Ідею складання та підписання такого документа підтримала наукова, освітянська та політична еліта Європи.

На зустрічі в Болоньї (червень 1987 року) делегати з 80 європейських університетів обрали раду з восьми членів – керівників провідних європейських університетів та представників Ради Європи – для розробки проєкту Хартії, який було складено в Барселоні у січні 1988 року.

18 вересня 1988 року під час урочистостей, присвячених 900-річчю Болонського університету – альма-матер європейської вищої освіти, ректори 430 університетів в урочистій обстановці у присутності багатьох представників громадськості, урядовців та духовенства підписали Велику хартію. Цей документ окреслює фундаментальні принципи керування університетами, щоб забезпечити розвиток освіти та інноваційний рух у світі, який швидко змінюється. Метою хартії стало відзначення найважливіших цінностей університетських традицій і сприяння тісним зв'язкам між університетами Європи.

Через більш ніж десять років після підписання Хартії Болонський університет і Конфедерація спілок ректорів ЄС заявили про намір заснувати Наглядову раду (Observatory) Великої хартії університетів, що мала б відстежувати виконання цих принципів у глобалізованому суспільстві, яке характеризується ринково зумовленою економікою. У вересні 2001 року її було створено. Observatory має допомогти університетам посісти центральне місце в суспільстві та виявити їх відповідальність щодо інших закладів, які формують майбутнє Європи, урядів, компаній та багатьох громадських організацій.

На основі цього оновленого розуміння академічних функцій університету Observatory також слідкує за дотриманням принципів Великої хартії в суспільстві, щоб надати університетам реальну можливість для проведення досліджень, внесення пропозицій та інновацій у розвиток і передачу знань та пошуки істини. Observatory має за мету підтримувати університети разом з Європейською асоціацією у разі, коли академічні заклади визначають зі своїми партнерами спільні орієнтири, яких вони мають дотримуватися в майбутньому розвитку.

Основних напрямів цієї діяльності можна виділити три:

1) отримувати та поширювати інформацію про автономію університетів у країнах Європи та за її межами щодо реформ, які готуються чи впроваджуються, і визначати, як ці реформи впливають на суспільні перетворення в окремих країнах і в Європі в цілому;

2) оцінювати ситуації, коли університети вважають, що їх можливості діяти, розвивати й поширювати нові ідеї стримуються політичною та економічною владою;

3) пропонувати теми для дискусій щодо прав та обов'язків університетів у соціальному, культурному й економічному розвитку, тобто виконувати свої громадські обов'язки [1].

Члени Observatory з 2001 року зустрічаються з урядовими й академічними лідерами країн і висловлюють свою думку щодо усунення конфлікту між органами державної влади та керівництвом університетів стосовно майбутньої структури вищої освіти в країні.

Контроль за виконанням принципів Хартії Observatory здійснює за чотирма основними напрямками:

1) проводить опитування, організовує візити та дослідження з метою оцінки сфери діяльності університетів, коли вони підсилюють свою роль у суспільстві та збільшують свій інтелектуальний внесок у суспільство, що швидко змінюється;

2) надає консультації лідерам університетів та іншим учасникам освітнього й наукового процесу на основі моніторингу функціонування університетів у суспільстві;

3) підтримує форум для обговорення академічними, політичними, економічними лідерами та представниками засобів масової інформації ролі автономії університетів та академічної свободи;

4) видає матеріали за результатами своєї діяльності щодо сучасного розуміння ролі та обов'язків університетів [1].

Observatory у своїй діяльності спирається на правління з п'яти членів, що займається справами матеріального забезпечення, та колегію із семи членів, що аналізує втілення принципів Хартії в сучасному суспільстві. Щороку у вересні проводиться конференція в Болоньї з питань втілення принципів Хартії університетами Європи. Правління збирається один раз на рік. Колегія збирається декілька разів на рік, залежно від потреби. Observatory також спирається на регулярні контакти з 960 закладами з 94 країн, що на поточний момент підписали Хартію [2], для одержання та поширення інформації про розвиток університетської автономії та академічної свободи в Європі та за її межами.

Бібліографія

1. Magna Charta Universitatum – Велика Хартія Університетів: [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://virtuni.education.zp.ua /info_cpu/node/1220](http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/1220). Назва з екрану.
2. Signatory Universities: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.magna-charta.org/signatory-universities>. Назва з екрану.

Надійшло до редколегії 30.09.2022, прорецензовано та рекомендовано до друку проф. Михайлюком О.В.

УДК 004.77:316.774+316.472.4

А. М. Кучер

(Дніпро)

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ КОМУНІКАЦІЇ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Розглядаються основні проблеми комунікації та особливості їх прояву в соціальних мережах.

Ключові слова: комунікація, текст, соціальні мережі, конфлікт, мем.

The main problems of communication and the peculiarities of their manifestation in social networks are considered.

Keywords: communication, text, social networks, conflict, meme.

Соціальні мережі, як частина соціальних медіа, побудовані на принципі взаємодії користувачів, що включає в себе створення аудиторією інформаційного контенту та його обговорення, а також формування колективної думки. Можливість користувачів брати участь у масовому комунікативному процесі призводить до моментального та майже не контрольованого поширення інформації, що може викликати проблеми комунікативної взаємодії користувачів в просторі соціальних мереж.

Соціально-орієнтоване визначення комунікації – це механізм за допомогою якого стає можливим існування і розвиток людських відносин – всі символи розуму разом із способами їх передачі в просторі, що збережені у часі [1].

Таким чином під комунікацією можна розуміти будь-які дії користувачів, що пов'язані безпосередньо із спілкуванням та розповсюдженням інформації різноманітного змісту, які передбачають всі можливі способи передачі даних.

Наукове видання

ВЧЕНІ ЗАПИСКИ

**кафедри документознавства та інформаційної діяльності
(КДІД)**

ННІ «ІПБТ» УДУНТ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Підписано до друку 30.11.2022. Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк плоский. Облік.-вид. арк. 5,2. Умов. друк. арк. 5,34. Замовлення № 120

Навчально-науковий інститут
«Інститут промислових та бізнес технологій»
Українського державного університету науки і технологій
49005, м. Дніпро, пр. Гагаріна, 4

Кафедра документознавства та інформаційної діяльності УДУНТ